Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI Ч. 10. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го СІЧНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 16, 1985 No. 10. VOL. XCI

Філядельфія відзначить роковини соборности і державности

Філядельфія, Па. — Святковий комітет української громади цього міста влаштовує святочну академію для відзначення річниць проголошення самостійности і соборности України в 1918-19 роках.

Академія відбудеться у неділю, 20-го січня ц.р. в 3-ій год. по полудні в залі Українського Освітньо-Культурного Центру, при 700 Сідар ровд. У програмі академії відчитання уривків з універсалів і проклямації міських та стейтових представників; промова мгра Романа Дубенка, Віра Бойко, скрипачка, акомпаньює Роксоляна Герасимович; сольоспів оперного співака баритона Миколи Фабрики у фортепіяновому супроводі Ірини Фабрики.

Академію попередять Богослуження в українських церквах — Архиєрейська Божественна Літургія в намірені українського народу в католицькому соборі Непорочного Зачаття о год. 10-ій вранці та Божественна Літургія в православній катедрі св. Володимира о год. 10:30 ранку.

ЯЛИНКА 83-ГО ВІДДІЛУ СУА

Ню Йорк. — В неділю, 20-го січня ц.р., о год. 2-ій по полудні тут у приміщеннях Академії св. Юра на 6-ій вулиці відбудеться традиційна Ялинка, що її влаштовує 83-ій Відділ Союзу Українок Америки. У програмі п'єса Катрі Червоняк п.з. „Свята в лісі". Буфет в заряді членкинь, несподіванки для дітей.

А. Бриттан дириґуватиме оперою

Ню Йорк. — У п'ятницю і суботу, 1-го і 2-го лютого, о год. 8-ій вечора, та у неділю, 3-го лютого в год. 2:30 по полудні тут в Мангеттен Скул оф Мюзік, при 120 Клермонт авеню, буде поставлена англійською мовою комічна опера „Le Donne curiose" Вольфа-Феррарі. Приготовляв постановку опери та дириґуватиме нею український дириґент Адріян Бриттан.

Опера буде поставлена заходами міської музичної консерваторії, яка щороку влаштовує постановку кількох опер.

Опера була поставлена в Ню Йорку у 1913 році, коли нею дириґував Артуро Тосканіні.

Квитки на оперу слід замовляти у школі, телефонуючи на число: (212) 749-2802.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ В ОЛБАНІ

Вотервліт, Н. Й. (І.Д.). — Заходом всіх місцевих українських організацій відбудеться в неділю, 20-го січня ц.р., в 2-ій год. по полудні в залі Українського Клюбу у Вотервліті Січнева Академія. В понеділок 28-го січня відбудеться в Олбані, в будинку леґіслятури, у „Велл", в 12-ій год. відзначення січневих роковин. Потім у стейтовому сенаті і конґресі внесуть відповідні резолюції після молитви в намірені українського народу, що бореться за свою державність.

Космічна зброя охоронятиме також Европу, — каже Р. Реґен

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен, відповідаючи на пересланий йому запитник бельгійського щоденника „Ля Лібр Бельджік" заявив, що його стратегічна оборонна ініціятива (СДІ), популярно звана „зоряною війною", над якою тепер інтенсивно працюють американські вчені спільно з військовими спеціялістами під наглядом Пентаґону, оборонятиме перед нуклеарною атакою не тільки Північну і Південну Америку, але також Західню Европу і багато інших заприязнених країн світу на різних континентах. Все залежатиме від того, як ця зброя, якщо до продукції такої зброї дійде, буде розташована у стратосфері.

Запитник для Президента ЗСА видавці газети надіслали напередодні приїзду до Америки прем'єр-міністра бельгійського уряду Вільфріда Мартенса, який, між іншими справами, обговорював з президентом Реґеном, державним секретарем Джорджем Шулцом і секретарем Департаменту оборони Каспаром Вайнберґером також пекучу справу розміщення в Бельгії американських нуклеарних ракет середнього засягу Першінґ 2 і крилатих.

„Не буде жадної зміни у доставі технології і оборонних споруд для наших альянтів в Европі", — заявив бельгійському гостеві Р. Реґен. Вже із самого початку, коли ще космічна зброя була в ляболаторіях, Президент підкреслював, що її треба пристосувати до оборони цілої західньої гемісфери, а не тільки ЗСА. У розмові з прем'єром Мартенсом Р. Реґен підкреслював зобов'язання ЗСА до членських країн НАТО, яке за його президентури буде дотримуватись у дослівному цього слова значенні. „НАТО, на мою думку, — заявив Р. Реґен, — є складовою частиною західньої оборони і тому не становить вийнятку при обговоренні плянів оборони у Пентаґоні".

У відповідь бельгійській газеті Президент ЗСА кілька разів підкреслює важливість єдности західніх альянтів і колективність оборонних заходів. Цю єдність свого часу Москва намагалася підмінувати, використовуючи справу розміщення американських нуклеарних ракет в деяких країнах НАТО. Треба згадати, що ці заходи московської пропаґанди провалилися, але це не означає, що СССР не використає іншої нагоди, щоб відновити свою пропаґандивну офензиву проти ЗСА і їх союзників.

Офіційний Вашінґтон вірить, що на переломі цього століття можна буде вже говорити про космічну зброю і стратеґічну оборонну ініціятиву, при передумові, що черговi Уряди ЗСА послідвно працюватимуть в цьому напрямі. Ця зброя на думку фахівців, є одиноким забезпеченням перед нуклеарними ракетами і нуклеарним озброєнням, яке стане нереальним в обличчі цієї зброї.

Головною ціллю Пентаґону є переконати европейських альянтів, що вони повинні продовжувати здійснювати програму розміщення американських ракет, бо в противному випадку не можна буде опрацювати плянів оборонної стратеґії на довшу мету.

ТАСС ПИШЕ ПРО ЖЕНЕВСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ

Москва. — Як повідомляє совєтське інформаційне агентство ТАСС, міністер закордонних справ СССР Андрей Громико здав звіт на засіданні Політбюра про хід своєї зустрічі з державним секретарем ЗСА Джорджом Шулцом. Громико підкреслив при цьому необхідність дитримуватися і далі виробленої спільно лінії переговорів.

Покищо совєтська сторона висловлює задоволення готовністю президента Роналд Реґена обговорювати питання контролю над озброєнням, одночасно згадуючи про „розчарування" у зв'язку з закликом президента продовжувати розробляти програму космічної оборони.

По закінченні засідання Політбюра ТАСС повідомив, що на цьому засіданні „була висловлена одностайна думка про величезне значення згоди відносно предмету і мети совєтсько-американських переговорів про питання мілітаризації космосу і нуклеарної зброї".

У звіті Ґромика членам Політбюра, як пише ТАСС, „особливо підкреслюється, що лише точне і повне дотримання досягнутої згоди в ході майбутніх переговорів може забезпечити справжній прогрес на шляху обмеження і припинення перегонів в озброєнні, ліквідувати небезпеку нуклеарної війни і привести до остаточної ліквідації нуклеарної зброї".

Давніше ТАСС, обговорюючи виступ президента Реґена на пресовій конференції, підкреслив, що президент ЗСА висловився в користь продовження переговорів, початих зустріччю Шулца і Ґромика в Женеві. В той же час ТАСС нагадує: „Президент заявив, що розходження між ЗСА і СССР значні і глибокі і що відновлені переговори будуть тяжкими", але разом з тим він закликав до спільної праці, щоб перебороти ці розходження, „підкресливши, що переговори можуть стати конструктивними лише тоді, коли в них будуть зацікавлені обидві сторони".

Становище Президента ЗСА у відношенні до програми космічної оборони згадується совєтським інформаційним аґентством ТАСС в самому кінці повідомлення, що можна розглядати як небажання затьмарити атмосферу тільки що відновлених американсько-совєтських переговорів. Замість звичайного для ТАСС прямого осудження позиції американського Президента щодо цього питання візначається лише, що така позиція „викликала незадоволення журналістів, присутніх на пресконференції Реґена".

ТАСС твердить, що учасники пресової конференції не могли зрозуміти, як поєднати згоду президента ЗСА на обговорення проблеми „зоряних війн" на американсько-совєтських переговорах з твердженням, що програма підготовки космічної оборони буде продовжуватися.

Переговори про редукцію зброї включають також обговорення проблем, зв'язаних з міжконтинентальними ракетами і ракетами середнього засягу, але Москва висуває на перший плян проблеми космічної оборони. Її тривога зрозуміла, якщо взяти до уваги, що в ділянці компюторної техніки, потрібної для створення ефективної космічної оборони, СССР відстає від ЗСА, як вважають, на кілька років.

В неділю, 13-го січня ц.р., міністер закордонних справ СССР А. Ґромико дав інтерв'ю чотирьом совєтським журналістам, в якому підкреслив, що питання про т. зв. космічну зброю мусить бути включене в порядок денний майбутніх переговорів. Щодо редукції нуклеарної зброї, то Ґромико висловився дуже скептично.

ПЕРЕСУНУЛИ НАРАДИ ВАРШАВСЬКОГО ПАКТУ

Москва. — Заповіджену на цей тиждень конференцію держав учасниць Варшавського Пакту відклали на неозначений час, правдоподібно через хворобу генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Константина Черненка, який, як відомо, страждає на емфізиму. Совєтське пресове агентсто ТАСС, інформуючи про пересунення реченця нарад, не згадує ні словом про хворобу Черненка, але закордонні кореспонденти акредитовані в Совєтському Союзі, вже раніше довідались про неспроможність совєтського лідера їхати у його першу до речі закордонну подорож від часу „інтронізації" на кремлівського вождя майже рік тому назад.

В Москві і столицях інших комуністичних держав Східньої Европи поширились були також поголоски, що у східньому бльоці немає однозгідної думки щодо загальної стратеґії і погоджености Москви розпочати наново із З'єднаними Стейтами Америки переговори про редукцію стратеґічних нуклеарних ракет далекого і середнього засягу та іншої зброї, включно до зменшення військових контингентів в Центральній Европі.

Черненкова хвороба є затяжної натури і він час-від-часу мусить лікуватися в шпиталі. Під час похоронів міністра оборони маршала Дімітрія Устінова совєтський лідер склав кондоленції родині, членам Політбюра, Центрального Комітету КПСС, головному командуванню армії, але участи у церемонії поховання на другий день не взяв і від того часу його не бачили при праці в Кремлі, хоч після того його показали коротко на телевізії і під час виходу із засідання Політбюра, яке відбувалося в першій половині минулого тижня.

Західні кореспонденти відмічують, що в СССР в кількох останніх днях дуже поширились вістки про тяжкий фізичний стан К. Черненка, але західні дипломати однозгідно заявляють, що не було можливости перевірити цих вісток, бо совєтські офіційні чинники категорично відмовляються від всяких коментарів на цю тему. Приватне життя членів Політбюра, найвищого керівництва комуно-московською імперією, є приховане від ока звичайного совєтського громадянина і цю справу вищі партійні і державні урядовці трактують на рівні „державної таємниці".

Нову дату для зустрічі членів Варшавського Пакту визначить Рада цього союзу і така зустріч, на думку політичних спостерігачів, відбудеться незабаром, бо Варшавський Пакт мусить зайняти становище до вступних розмов міністра закордонних справ СССР Андрея Громика з державним секретарем ЗСА Джорджом Шулцом. Про ці наради інформуватиме учасників сам Громико. Принциповою справою є також досліди ЗСА над космічною зброєю, яку совєти за всяку ціну хочуть включити у переговори.

Студенти в Чикаґо влаштовують програму

Чикаґо. — Українська Студентська Асоціяція при Іллинойському університеті в Чикаґо запрошує українське громадянство на Міжнародний День, який відбудеться в цьому університеті в п'ятницю, 25-го січня.

В цій цілоденній імпрезі студенти різних національностей чи етнічного походження демонструють культурні надбання своїх народів чи країн походження їх батьків. Українські студенти приготовляють виставку українського народного мистецтва, буфет українських страв та інші експонати. В цілоденному концерті, що складатиметься з співів і танців різних національностей, виступить відома танцювальна група СУМА „Україна". Виступ цієї групи запляновaний приблизно на годину 7:30 вечора.

Всі імпрези відбудуться в Студентському центрі при вулицях Пок і Голстед. Вступ на всі імпрези вільний і двері відкриті для всіх громадян міста Чикаґо.

В Музеї починаються курси деворізьби і вишивки

Ню Йорк (УМ). — В Українському Музеї починаються курси деворізьби і вишивки.

Курс техніки деворізьби, вживаної в українському народному мистецтві, є для дорослих і дітей від 12 років, початківців і курсантів з деяким досвідом у різьбарстві. Зайняття відбуватимуться щосуботи від 1:30 до 4:30 по полудні, від суботи, 9-го лютого до суботи, 27-го квітня. Оплата за навчання: дорослі — 45 дол., пенсіонери і студенти віком від 16 років — 40 дол., діти від 12 до 16 років — безплатно, члени Музею дістають знижку 15 відсотків. Вартість матеріялів включена в оплату за навчання.

Курс вишивання, який відудеться від суботи, 16-го лютого до суботи, 20-го квітня, включатиме вісім зайнять, на яких початківці можуть навчитися вишивати, а досвідчені вишивальниці — вдосконалити своє вміння. Курсанти ознайомляться з історією української вишивки. Курс є для дорослих і дітей віком від 10 років. Зайняття відбуватимуться щосуботи від год. 1-ої до 3:30 по полудні. Оплата за навчання: дорослі — 35 дол., пенсіонери і студенти віком від 16 років — 30 дол., діти від 10 до 16 років — безплатно, члени Музею дістають знижку 15 відсотків. Вартість матеріялів включена в плату за навчання.

Курси є частково фінансовані Стейтовою радою мистецтва. В справі додаткових інформацій і реєстрації на курси слід телефонувати на число (212) 228-0110.

УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В ЮВІЛЕЙНІЙ ВИСТАВЦІ ТОРОНТО

Під час відкриття виставки (зліва): М. Шафранюк, Х. Бідяк, Т. Бідяк, Я. Шафранюк, проф. Р. Блюр, Х. Кудрик і Д. Даревич.

Торонто. — Після успіху Світової Виставки українських мистців в 1982 році, яку відбуто при участі 87-ох українських мистців з дев'ятьох країн на трьох континентах, Канадсько-Українська Мистецька Фундація в грудні 1984 року осягнула другий поважний успіх на полі міжнаціонального мистецького показу „Торонто Арт Мозаїк '84' ".

З нагоди 150-річчя міста Торонто і 200-річчя провінції Онтаріо, КУМФундація, яка постала 10 років тому, завдяки жертвенности Михайла і Ярослави Шафранюків, виступила з ініціятивою цієї багато-національної мистецької виставки, яку відкрито з повним успіхом 1-го грудня 1984 року, як передпоказ для запрошених гостей і учасників мистців, а наступного дня для всіх відвідувачів.

82-учасники репрезентували такі національні групи (в дужках число мистців): англійці (1), австрійці (1), акадці (1, вірмени (1), чехи (1), чілійці (1) хінці (1), голляндці (2), греки (6), естонці (3), французи (2), італійці (3), кроати (3), мадяри (4), німці (4), японці (3), жиди (5), лотиші (5), литовці (4), малайці (1), канадські індіяни (6), поляки (7), португальці (1), румуни (1), ірляндці (1), серби (1), словаки (2), словінці (1) і українці (9).

Виставка стала дійсною маніфестацію багатонаціонального Торонто, де нові іміґранти, головно після Другої світової війни, стали до праці не лише як заробітчани на чорну роботу, але

(Закінчення на стор. 4)

ЙОРДАНСЬКІ СВЯТКУВАННЯ В ІСТПОРТІ

Істпорт, Н. Й. — Українська православна парохія св. Марії, продовжуючи плекати релігійні традиції, все величнo відзначує більші річні свята, як, наприклад Різдво Христове, Йордан, Великдень тощо. Цього року на Йордан в суботу, 19-го січня ц. р. Служба Божа правитиметься о год. 9:30 рано, а після того буде свячення води. По урочистостях у церковній залі буде спільний полуденок для всіх охочих парохіян за ціну 5 дол. від особи. Церковне управління інтенсивно розголошує свято Йордану у місцевій пресі й інших засобах масової інформації. Парохія сподівається великої участи вірних. Ближчі інформації можна отримати в парохії, потелефонувавши до о. Френка Тамбурелло на число (516) 928-5914.

Студенти підтримують українознавчу програму

Українська Студентська Громада ім. Луки Мишуги при Сиракюзькому університеті влаштовує забаву з метою підтримати програму українських студій у цьому університеті.

Програма, якій сповнилося 25 років, включає початкові, середні і вищі курси української мови та літератури. Нею проводить безперервно від початку заснування в 1959 році проф. д-р Яків Гурський. Щоб забезпечити дальший розвиток і високий академічний рівень програми, потрібна фінансова допомога. Тому ввесь чистий прибуток із забави буде використаний на цю ціль.

Запляновaною забавою Студентська Громада відзначить не лише 25-річчя програми українських студій, а також 30-річчя свого існування при Сиракюзькому університеті та 30-річчя з дня смерти відомого українського громадського діяча та довголітнього редактора „Свободи" д-ра Л. Мишуги.

Забава відбудеться в залі Українського Народного Дому при 1317 West Fayette St., в суботу, 2-го лютого 1985 року, починаючи в 9-ій год. вечора. Гратиме оркестра „Червона Рута". Вступ: 7 дол. від дорослих, 6 дол. від молоді.

Організатори сподіваються, що ця забава дасть змогу молоді й громадянству Сиракюзів, околиці та ближчих міст гарно забавитися, а крім того допомогти їм підтримати програму українських студій у Сиракюзькому університеті.

Місцеві студенти подбають про нічліг для гостей з-поза міста. У справі нічлігу слід писати на адресу: Theodore Kusio, 735 Ostrom Ave., Syracuse, N. Y. 13210, або телефонувати на число (315) 425-6273.

В АМЕРИЦІ

В КВІНСІ, Н. Й. ПОЛІЦІЯ арештувала 18-літнього студента Джорджа Міллера, якого обвинувачують у вбивстві його матері бейзболовою палицею за те, що вона докучала йому за його погані оцінки у шкільних іспитах.

ВЕЛИКА МАСА ЛЮДЕЙ з цілої Америки пише листи до Бернгарда-Ґеца, який недавно стріляв у чотирьох грабіжників, які хотіли його обграбувати у підземці Ню Йорку. В очах тисячів американців він став „героєм дня", тому що він заатакував тих молодих злочинців, кажучи, що поліція не хоче, чи не може дати собі ради із щоденними нападами на безборонних людей.

В ЗАГАЛЬНОМУ ОПИТУВАННІ величезна більшість мешканців Ню Йорку заявила, що для них найбільшою проблемою є злочинство. Навіть такі пекучі справи як мешкання, публічний транспорт і публічні школи не творять таких проблем як злочини. На їх думку розв'язка проблеми злочинів не залежить від впровадження кари смерти. Натомість вони думають, що треба подбати про краще виховання молоді так при родинах, як і у школах, де дітям треба вщеплювати пошану до людини та респект для існуючих законів.

У СВІТІ

ЧОТИРИ АМЕРИКАНСЬКІ вояки згинули, а шість було поранено у висліді вибуху запальника ракети Першінґ-2, приміщеної на військовій базі у місцевості Вальдгайм біля Гальброну в Західній Німеччині. Ракета, на щастя, не була випосажена нуклеарним ладунком, бо в такому випадку могло дійти до великої трагедії. До Німеччини негайно виїхали кілька американських військових спеціялістів, щоб перевести докладне слідство. Вибух запальника викликав занепокоєння в Німеччині й інших країнах НАТО і неприхильні до ЗСА коментарі в багатьох газетах.

НЕВІДОМІ ТЕРОРИСТИ застрелили з автоматичного пістоля лівійського дипломата в Римі, 31-річного Фраґа Омара Макіона, біля його помешкання у спокійній дільниці міста. Невідома особа потелефонувала опісля до пресового аґентства Ассошіейтед Пресс в Римі, і заявила, що атентат виконали члени арабської підпільної організації „Аль Боркан". Крім того анонімник відмітив, що виконавець атентату вже перейшов кордон до іншої країни і італійська поліція не має чого за ним шукати.

УРЯД З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки повідомив Ізраїль і Єгипет, що державний секретар Джордж Шулц і міністер закордонних справ СССР Андрей Ґромико погодились в Женеві відбути окремі наради для обговорення проблем на Близькому Сході. Марк Памер, асистент державного секретаря для европейських справ, зустрівся в Єрусалимі і Каїрі з представниками ізраїльського і єгипетського урядів, поінформувавши їх при тому про перебіг розмов у Женеві між представниками урядів ЗСА і СССР.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II підніс до сану Архиєпископа Людаса Повінільоліса, дотеперішнього єпископа, який виконував функцію апостольського адміністратора в Ковні і був головою єпископської конференції в Литві. Єпископом-помічником Папа найменував о. Йозаса Прайскаса, який був деканом і помічником попереднього єпископа. Як треба було сподіватися, місцева комуністична влада засудила обидві номінації, кажучи, що Ватикан намагається вмішуватись до внутрішніх справ Литовської ССР.

ГЕН. ДЖАН В. ВЕССІ, голова шефів штабу американської армії, відбув двогодинну розмову із своїм китайським колеґою Янгом Деші, шефом генерального штабу армії Китайської Народної Республіки. Зустріч обидвох відбулася в Пекіні, куди ген. Дж. Вессі полетів як говориться в повідомленні Пентаґону, для продовження запізнавальної розмови. Американська сторона цікавиться потребами китайської армії, а китайці зацікавлені купівлею американської військової технології і модерної зброї. Американська військова делеґація складається з сімох осіб, високих старшин різних родів зброї.

КУБИНСЬКИЙ ДИКТАТОР Фідель Кастро, після триденної „неочікуваної" візити в Нікараґуа, де він взяв участь в інавґураційній параді заприсяження нового президента Данієля Ортеґи, відлетів в неділю, 13-го січня ц.р., до Куби. Представники преси й інших засобів масової інформації довідались про відлет Кастра кілька годин після того, як його літак вже правдоподібно був на Кубі. У своїй промові в п'ятницю, 11-го січня, Ф. Кастро обіцяв допомогти сандіністам при відбудові економіки і збройних сил. При тому він пояснив, що його непроголошений приїзд до тієї країни тісно пов'язаний зі змовою на його життя „аґентів американського імперіялізму".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" — P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Зміни в Уряді Реґена

Як була про це вже коротка вістка у „Свободі", секретар внутрішніх справ Вілліям Кларк зголосив свою димісію і президент Реґен заявив, що він „неохоче дивиться на його відхід, але розуміє його мотиви". Кларк переходить з державної праці на керівне становище в приватному промислі, де спокійніше і вища винагорода. Він став наслідником Джеймса Вотта, який спричинив був бурю протестів, коли жартома заявив, що в його дорадчому Комітеті є „один чорний, одна жінка, два жиди і один каліка". Секретаріят внутрішніх справ в Америці має цілком інший характер і завдання, як в европейських країнах, а такі ділянки, як очищування довкілля, ріки, риболовство, ліси, індіянські резервати й інші.

Відхід з Уряду Кларка не був би великою подією, як би не те, що майже одночасно відходять чи вже відійшли також інші особи на найвищих державних становищах, і то майже всі члени правого крила Републіканської партії, консерватисти. Ось так у березні має відійти шеф штабу Білого Дому Джеймс Бейкер і давній приятель Президента, його старший дорадник Майкел Бівер. Відходить теж дорадник у політичних справах Лин Ноцінґер, „каліфорнієць", як і Ріґен, і ще один „каліфорнієць" Едвін Міз, який має стати генеральним прокуратором. Зголосила теж свій відхід амбасадорка в Об'єднаних Націях Джін Киркпатрик, яка здобула собі міжнародне ім'я своїми різкими виступами проти СССР і „невтральних", які в ОН завжди критикують Америку. Киркпатрик вертається на своє давнє становище професора політичних наук у Джорджтавнському університеті у Вашінґтоні. Вона рада була б залишитися в Уряді, але тільки на становищі або державного секретаря або дорадника Президента у справах безпеки — але Реґен на це не погодився. Як була згадка в газетах. Реґен буцімто запропонував Киркпатрик становище амбасадора у Франції, але вона відкинула цю пропозицію. Відбулася теж зміна на інших урядових постах: Джеймс Бейкер, що досі був шефом штабу Роналда Реґена, відходить на пост секретаря Департаменту фінансів, а дотеперішній секретар Доналд Ріґен буде шефом штабу Президента. Таку переміну в посадах запропонував Д. Ріґен у понеділок, 7-го січня, а день пізніше Президент на це погодився. Як теж, Президент вже іменував на три важливі становища в своєму Уряді таких державних мужів: Доналда П. Годела на секретаря Департаменту внутрішніх справ, Джана С. Гаррінґтона на секретаря Департаменту енерґетики і Вілліяма Беннетта на секретаря Департаменту шкільництва і виховання.

Відхід кількох видатних консерватистів з Уряду спонукав одного журналіста спитати Едвіна Міза, чи в другій каденції урядування Роналда Реґена консерватисти втратять свій вплив на Президента. Запитаний відповів: „Я завжди твердив і тверджу, що лідер консерватистів сидітиме у Білому Домі," — думаючи про самого Роналда Реґена. Проте довкола тих змін в Уряді Реґена появилося вже багато міркувань різних видатних коментаторів. Їхній загальний погляд такий, що коли президент Реґен у першій своїй каденції головний натиск клав на ідеологію, на боротьбу проти дефетизму в народі, на відродження загального патріотизму й оптимізму та віри в силу Америки і в майбутність, то тепер він переставиться на рейки прагматизму, вирішування найважливіших проблем у межах реальної можливости.

Роналд Реґен стоїть на порозі своєї другої чотирилітньої каденції перед низкою надзвичайно важких, трудних і болючих для країни і всього світу проблем. На першому місці стоїть змаг за зрівноваження державного бюджету, дефіцит якого дійшов до астрономічної суми 210 більйонів долярів. Щоб осягнути мету, яку поставив собі Реґен стягнути той дефіцит у 1988 році найменше до суми 110 більйонів, треба перевести драстичні ощадності, за які йтиме боротьба між директором бюджету Дейвісом Стокменом і Палатою Репрезентантів, де демократи мають більшість. Двопартійна Комісія предявляла свій проєкт, що його Реґен відкинув. Всередині Уряду нема теж згоди щодо тих ощадностей, бо секретар оборони Каспер Вайнберґер рішуче противиться суґестії, щоб скреслити з бюджету оборони найменше 10 більйонів долярів та відмовитися від продукції ракет типу MX і нового бомбардувальника типу Бі-1. Далі: переговори з Совєтським Союзом про стан збройної сили, які вже розпочалися в Женеві, та які — за всією вірогідністю будуть продовжуватися в майбутніх місяцях і роках. Існує проблема хронічного дефіциту торговельного балянсу: Америку заливають продуктами з Далекого Сходу (Японія, Гонконґ, Тайван) — добрі і дешеві, бо аналогічні продукти американської дорожчі в наслідок високої винагороди робітникам. Реґен виявив свою зручність і хист єднати ідеалізм з реалізмом. Він напевно розв'яже ці проблеми, користуючись величезним авторитетом.

Володимир Душник

„ЗАЛИЦЯННЯ" МОСКВИ З ПЕКІНОМ

При кінці грудня 1984 року Совєтський Союз і Червоний Китай підписали угоду, в якій Москва зобов'язалася допомогти в модернізації численних промислових підприємств, які встановлено в 1950 роках зі совєтською допомогою.

У тому самому часі ці дві комуністичні надпотуги оголосили збільшення їх торгівлі на 22 відсотки, що дає 1.8 більйона доляра річного обороту. Ці нові договори підписано під час офіційних відвідин Івана В. Архіпова, першого заступника прем'єр-міністра та члена-кандидата Політбюра в Москві. Ці відвідини вважають за найважливішу подію, яка сталася за останніх 15 років в періоді напружених відносин між Москвою і Пекіном.

Згідно з повідомленням китайського пресового аґентства, найважливіші договори відносяться до економічної і технічної співпраці, включно з клявзулею для обох урядів „плянувати, будувати і розбудовувати індустріяльні комплекси в обох країнах".

Ще інший договір у справі наукової і технічної співпраці передбачає виміни „груп науковців і спеціялістів," а ще інше домовлення уповноважнює обидва уряди покликати комісію для „нагляду співпраці на полі торгівлі, економіки, науки і технології," як теж, щоб допомогти в дальшому розвитку цієї співпраці.

Закордонні дипломати одноголосно твердять, що підписані договори і „тепла й щира атмосфера" віщують додатньо про дальший розвиток совєтсько-китайських відносин.

Ці самі дипломати натякають, що Архіпов не мав зустрічі з Денґ Шіопінґом, провідником китайських комуністів з відомих причин: Китай має політичні проблеми зі Совєтським Союзом, а саме Пекін домагається евакуації совєтських військ з Камбоджі, які втішаються повною політичною і мілітарною допомогою Совєтського Союзу.

У загальному західні спеціялісти повідомляють про стале і прогресивне розчарування китайських комуністів в марксизмі. Вони цитують офіційний орган китайської компартії, „Народний Щоденник", який недавно писав: „Маркс помер 101 років тому, а його твори були писані більш як сто років тому. Ми не можемо полягати на творах Маркса і Леніна у шуканні розв'язки наших модерних проблем".

Ці одверті заяви про непрактичність марксизму, як теж практичні потягнення комуністичного уряду підтверджують здогади західніх спеціялістів, що уряд в Пекіні провадить червоний Китай в напрямі капіталістичних принципів, якщо не до повного капіталізму.

Закордонний капітал — побажаний і його потрібно в нових економічних проєктах зі стовідсотковою власністю капіталу та різними урядовими концесіями в справі податків тощо.

Іван Боднарук

ПАМ'ЯТІ МИСТЦІВ

Творити в пеклі, оспівувати пекло й гинути в пеклі — така доля припала в совєтському режимі українським мистцям і письменникам. В Києві постановою большевицького суду розстріляно в грудні 1934 року 28 мистців, письменників і діячів української культури, а між ними Івана Крушельницького, Григорія Косинку й Костя Буревія. Закидали їм „організування" підривних і саботажних актів.

Іван Крушельницький, поет і графік зо Львова, був талановитою людиною, вирісши в атмосфері культурного довкілля. Мати, Марія Слобода, знана була в молодих роках галицькому суспільству як визначна артистка й декляматорка та здобула собі розголос деякими своїми оповіданнями. Батько Антін був відомий широко письменник, видавець книжок і шкільних читанок, довголітній директор гімназії „Рідної Школи" в Рогатині, Городенці й у Львові. Писав повісті, драми, оповідання, нариси й критичні статті. Познайомлював також українське громадянство з перлинами чужих літератур і дав низку перекладів з польського й німецького письменства. На жаль, той заслужений педагог і письменник почав явно симпатизувати з большевиками в роках так званої українізації і видавав за совєтські гроші журнал „Нові Шляхи", яким хотів підірвати „Літературний Вісник". Вкінці виїхав на Совєтську Україну й довів до загибелі всю свою численну сім'ю.

Його син Іван змалку цікавився літературою і мистецтвом, а далі й сам пробував писати й малювати. Скінчивши філософію у Віденському університеті, вчив у семінарії „Рідної Школи" в Стрию, а в 1929 році покинув посаду й допомагав батькові видавати совєтофільські „Нові Шляхи". До виїзду в Україну жив Антін Крушельницький у близьких взаєминах із совєтським консулем у Львові й галицькими комуністами. У Вижньому Березові біля Яблонова збиралися щороку на вакаціях консул Радченко, віцеконсул Григоріїв, жінка Кирила Вальницького, драматург Ярослав Галан. Там Крушельницькі підтримували з ними зв'язки й заморочували галицьке громадянство казками про сповидні досягнення і розвиток нашого національного життя в СССР. Молодий І. Крушельницький мав поетичний хист і міг дати своєму народові не один цінний твір. Належав до поетів-ліриків, які керуються підсвідомо ідеєю мистецтво для мистецтва. У нього тематика сходила на другий плян, а на першому виступали враження і настрої. Був це вплив німецької поезії, головно Гуґа Гофмансталя, що йому присвятив Іван Крушельницький свою першу збірку „Весняна пісня". Тут зневіра чергується з весняною радістю, якою переповнена вся ця збірка, що вийшла 1924 року у Відні у видавництві „Чайка". До кращих творів І. Крушельницького слід зарахувати пролог до поеми „Утеча до Аркадії", друкований у „Літературно - Науковому Віснику" 1927 року. Гарні є деякі його поезії у збірці „Юний спокій", надрукований у Стрию 1929 року. Автор назвав цю збірку ліричною інтермедією і присвятив її дочці Ляриссі. В Літературно Науковому Віснику в 1923 році друкувався твір Крушельницького „В годину вечора". Накладом Видавничої Спілки „Нові Шляхи" у Львові вийшли дві поеми І. Крушельницького: в 1929 році — „Радощі життя", а в 1930 році — „Бурі і вікна".

Григорій Косинка, справжнє прізвище Стрілець (1899-1934), у своїх етюдах і новелях (збірки „На золотих богів", „В житах", „Політика" та ін.) малював майже виключно село. Революція і війна 1918-1921 років подаються в нього крізь призму селянських уявлень або їх відношенні до селянства. Революцію герої Косинки, селяни, прийняли зі задоволенням. Здебільшого ж його герої це ті, що постійно підтримували українські змагання („Голова ході"). Большевицька політика й місто, як фортеця большевизму, все те, що йде звідти, для них чуже. Одинцем або малими групами селяни продовжують боротися з большевизмом. Окремі сцени кривавої розправи становлять сюжет багатьох новель Косинки: „Темна ніч", „В житах", „Десять", „В степу" та інші. Критика справедливо вказувала на залежність Косинки від Васильченка.

Кость Буревій (Едвард Стріха) народився 2-го червня 1988 року у слободі Великі Меженці на Вороніжчині в сім'ї бідного селянина. Хоч не мав і середньої освіти, але самотужки, наполегливою лектурою, здобув собі велике знання. Царська влада заслала його на Сибір, революція 1917 року повернула його на Україну до національно-політичної роботи, але совєтська влада ніколи не давала йому спокою, а в грудні 1934 року його розстріляли. Визначився як драматург, а найкраща його драма — це „Павло Полуботок". Після революції осів у Москві й займався літературою, мистецтвом і театром. Зорганізував у Москві українське видавництво „Село і Місто" (СІМ) й український театр. Написав роман „Хами", ревію „Чотири Чемберлени" й „Опортунія", буфонаду „Овечі сльози", поему пародію „Зозендропія", спогади про царську тюрму й каторгу п.н. „Мертві нетлі" та багато критичних статтей і праць, зокрема з історії театру. Брав участь у літературній дискусії 1926 року, випустивши брошуру „Европа чи Росія". В 1927-1930 роках виступив під псевдом Едварда Стріхи в „Новій Генерації", „Літературному Ярмарку", „Авангарді" і „Критиці", поміщуючи там пародії на твори друковані в цих журналах. Михайло Семенко впав жертвою одної з найцікавіших в історії літератури містифікації Едварда Стріхи, який зумів роками друкувати в Семенковій „Новій Генерації" зухвалі і вбивчі пародії на Семенка й футуризм. Нижче цитую його вірш „Ррреволюція":

Ррреволюцію
писати
тррреба
З тррьома ррри-ррри!
Щоб гуррракан
ррревів
з еррреба
і ррревіли вітррри!

Візьміть слово вітер,
Одкиньте ер, —
І стане царський Вітте,
що вже давно помер.

Тепер зробіть те саме
зі словом революція
й одразу бридко стане:
Солодка еволюція...

Ррреволюцію
писати
тррреба
з тррьома ррри-ррри!
Щоб гуррракан
ррревів
з еррреба
й ррревіли вітррри...

Я. П.

На Свят-Вечір — у 40-ву річницю розстрілу мого брата

У більшості кожний Свят-Вечір так до себе подібний, але для Бодзя і його товаришів, які сиділи в одній камері тюрми міста С., тогорічний Свят-Вечір мав бути інший, ніж усі попередні, бож це був — останній в їхньому житті.

Ще далеко до вечора наказала в'язнична сторожа всім товаришам недолі скинути верхню одежу й випровадила їх поодинці до вантажного авта. Авто рушило і після півгодинної їзди прибуло до містечка Є., де й зупинилося коло церкви.

Населення,не передчуваючи ніякої трагедії спокійно приготовлялося до святої вечері. Але раптом розлетілася блискавкою вістка по містечку, що посадник дістав від Ґестапо строгий наказ зігнати всіх під церкву. Мешканці затривожились, бо такий наказ не ворожив нічого доброго в тих бурхливих, страшних часах 1944 року.

Незабаром коло церкви зібралися усі перелякані мешканці міста, приглядаючись, як ґестапівці виводили з авта напівнагих, зі зв'язаними дротом руками, молодих чоловіків, та ставили їх під муровану стінку церкви. Через хвилину хлопці вже стояли на струнко з високо піднесеними головами.

Серед скам'янілого із жаху гурту людей почувся придушений плач жінок, бо дехто пізнавав між уставленими під церквою підпільників.

А хлопці дивились широко відкритими очима кудись далеко перед себе, неначе б хотіли навіки закріпити в собі останній образ рідних сторін. Їх зір летів вздовж довгих нив, вкритих снігом далеко, аж там де синіє небо зливаючись з полями, а утомлене, яскраво-червоне неце, ховаючись за обріями, злегка пестило своїм останнім промінням рідні ниви — наче прощалось з ними „надобраніч"...

Місцевість була добре відома для Бодзя ще з його гімназійних років; ось тільки перейти залізничий шлях, який іде недалеко від церкви, а там уже шумить ріка, а за нею височить стрімка гора, покрита густим лісом.

Скільки спогадів про ті веселі часи!.. Шкільні товариші, спільна, щоденна поїздка в школу, а там перші, такі ще дитячі, а такі дорогі хвилини молодечого кохання... І перший поцілунок, зірваний крадькома, а який і досі тремтить на Бодзьових устах...

Людська думка може пробігти в частинці секунди велетенські простори, може з нечуваною швидкістю відтворити в уяві тисячі сцен з пройдених років. Вона летить, сягає в роки дитинства... і завжди в минуле...

Ще в тюрмі ця думка рвалась вперед, в майбутнє в вичаровувала візії кращого... Тепер залишилось тільки минуле, яке скоро обірветься, а майбутнє — це відкрита безконечна далечінь..

Ще кілька хвилин. І тоді морозне повітря прорвали грімкі слова „Слава Україні!" Ліс узяв у себе той останній салют батьківщині й післав його в простори далеким відгомоном. І супроти цієї незвичайної сили того оклику вже втратили свою міць ворожі постріли, що перервали життя п'ятьох молодих підпільників-героїв, бож того „Слава Україні!" не можна ані розстріляти, ані заглушити.

Населення містечка тихо розійшлося до своїх хат, відчуваючи, що ці німецькі стріли розстріляли їхній Свят-Вечір і їхню радість.

А над вечір виповз з-під ліса вечірній сумерк і засніженими полями подався до села. На небі хтось запалив першу зірку... По хатах заблимали світла свічок...

Від років ті самі звичаї, той самий святковий настрій і та сама морозна ніч, сповнена дивної містерії...

В мирі і радості починався Святий Вечір. Тільки мати надаремно ждала сина, виходила надвір, наслухувала... В селі безмежно тихо, тільки старі липи, при дорозі якось важко скрипіли, начебто стогнали від подувом холодного вітру, ніби хотіли щось старушці сказати...

А на столі, побіч порожньої тарілки для сина, догоряла свічка, плакала сльозами воску й хилилася додолу.

ВЕЛИКІ СНІГОВІЇ навістили Тексас. Майже всі більші міста того стейту є ізольовані від решти країни, бо ані залізниці, ані літаки не функціонують аж поки не прочистять шляхів і летовищ. В деяких місцевостях сніг покрив землю верствою 13 інчів, чого не було за останніх сто років. З тієї причини багато торговельних підприємств закриті і втрати в бизнесі є величезні.

В НЮ ОРЛІНС, ЛУЇЗІЯНА, поліція арештувала Генрі Лукаса, який признався, що від 1975 року він замордував 360 осіб без жадних причин. Він вже був засуджений на смерть і чотири рази на досмертне ув'язнення, одначе йому вдалося втекти. Тепер 15 стейтів хочуть його судити за злочини доконані на територіях тих же стейтів.

ЛІДЕР БРИТАНСЬКИХ лейбористів Найл Кіннок, повернувши з Нікараґуа, де він правдоподібно також брав участь в інавгурації сандіністського президента Даніеля Ортеги, закликав уряд Великобританії збільшити допомогу для тієї центральноамериканської країни, а президентові З'єднаних Стейтів Америки Роналдові Реґенові дораджував заперестати підтримувати антикомуністичних повстанців в Нікараґуа, бо така політика комплікує, мовляв, міжнародні відносини.

ЧОРНІ ЕКСТРЕМІСТИ у Південній Африці погрозили влаштувати бурхливу демонстрацію, якщо сенатор Едвард Кеннеді, демократ з Массачусетс, виступатиме в місцевості Совето. Очевидно, дорадники сен. Е. Кеннеді, за його згодою, відкликали виступ. Цим виступом Кеннеді хотів закінчити своє, як кажуть політичні спостерігачі, неуспішне і контроверсійне перебування в Південній Африці, яке тільки збільшило напругу між білим і чорним населенням тієї країни.

Іван Олексишин

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ І ЇХ СПІЛЬНИЙ ПОХІД НА КИЇВ

II.

Кілька днів пізніше на зібранні членів цієї організації вибрано Центральний Військовий Комітет, який 31-го жовтня перейменовано на Українська Генеральна Команда, яка при допомозі старшин і вояків українців, які в тому часі були в гарнізонах полків австрійської армії стаціонованих у Львові, роззброїла старшин і вояків чужинців і захопила в свої руки не тільки військові але також і всі важливіші державні й громадські будинки у Львові. Ці старшини й вояки дали початок Українській Галицькій Армії. Австрійський намісник граф Гуїн, довідавшись, що сталося у Львові, не хотячи особисто з різних причин передати своєї влади делеґації Української Національної Ради, передав її своєму заступникові Володимирові Децикевичеві, а цей передав цю владу 1-го листопада 1918 року українській делеґації.

Коли польські тайні боївки вже 1-го листопада почали стріляти на українських вояків на вулицях Львова, зголосилась на допомогу українським воякам невелика кількість робітників і студентів високих шкіл, а також прибуло кілька груп молодих хлопців зі сіл в околиці Львова, які не тільки не знали як орудувати крісом, але також не знали розміщення міста, вулиць, парків та важливіших урядових і громадських будинків. Дещо спізнено бо аж 3-го й 4-го листопада прибули з Буковини частини леґіону Українських Січових Стрільців, тоді як вже особова і вантажна залізнодорожна станції у Львові з великими магазинами військового майна — зброя, амуніція, одіння, взуття, ліки й санітетське вивинування шпиталів що захопили поляки. При допомозі Українських Січових Стрільців устійнено на деякий час бойову лінію в місті, але коли полякам прибула велика допомога з Кракова та інших міст в Польщі й це загрозило окруженні, полковник Гнат Стефанів, тодішній комендант львівської залоги видав приказ до війська, щоб вночі з 21 на 22-ге листопада залишило місто й зайняло нову оборонну лінію на схід від Львова.

Спочатку українська армія складалася з окремих одиниць т. зв. „груп", таких як: Група Північ, Яворівська-, Замарстинівська групи, група Схід, — Старе Село, — Наварія, — Бізанца, — Кравса та інших, яких боєві успіхи залежали переважно від військової підготови й здібностей їх комендантів.

Уже спочатку організування української армії відчувався великий брак фахових старшин з вишколом ґенерального штабу, через що українське військо не могло оволодіти ситуації у Львові, тому Українська Національна Рада звернулась була до уряду Української Народної Республіки з проханням прислати кільканадцять фахових старшин. Запрошено також до помочі кількох високих фахових старшин колишньої австрійської армії.

Дня 9-го грудня 1918 року начальним вождем Української Галицької Армії назначено ген. Михайла Павленка, а шефом Штабу полк. Евгена Мишковського, який переорганізував дотогочасні різні групи армії в одну здисципліновану цілість. З того часу Українська Галицька Армія складалась з трьох корпусів:

Перший корпус, команда якого спочатку була в Камінці Струміловій, Другий корпус, команда якого спочатку була в Бібрці; Третій корпус, команда якого спочатку була в Стрию.

У склад кожного корпусу входили чотири бриґади й кожна з них складалась з трьох куренів піхоти, полку артилерії, що складався із чотирьох-п'ятьох батерій по чотири до шість гармат і бодай одної тяжкої батерії з двома більшого калібру гармат, кінної сотні, технічної сотні, сотні зв'язку (телефонів і телеграфів) і допоміжних установ — санітарної та інтендантської.

Кожна бриґада мала свою доповнюючу округу, тому крім порядкового числа мала ще назву своєї округи, тільки 1-ша бриґада, до якої належали Українські Січові Стрільці, повинна була доповнятись зі всіх округ Східної Галичини. Кожна бриґада нараховувала приблизно 5000 вояків з відповідною кількістю старшин.

Начальна Команда Української Галицької Армії була зарядила формування IУ-го і У-го корпусів, 1-ої кінної бригади, армейського вишколу і старшинської школи піхоти, але брак військового виряду для вояків, зброї і амуніції, одіння і взуття, а найважливіше часу не позволили в цілості виконати те зарядження.

На весну 1919 року прибула з Франції зорганізована там допомога з полонених вояків поляків німецької і австрійської армій під командою генерала Галєра. Діставши цю допомогу, поляки почали наступ. Українське військо, маючи дуже малі запаси амуніції, особливо до крісів, було змушене скорочувати довжину бойової лінії, тому відступало на південносхідній простір галицького Поділля.

Цей відступ пригнобив, але не зламав духа старшин і вояків Української Галицької Армії, доказом чого був несподіваний для поляків протинаступ українського війська під командою генерала Грекова, який розпочався 8-го червня 1919 року. Цей протинаступ відомий як „чортківська офензива" спричинив був велику паніку серед польських старшин і вояків, які,відступаючи, залишали по дорозі гармати, амуніцію та інше військове майно.

В пляні чортківської офензиви було зайняти місто Стрий, щоб у випадку невдачі в напрямі Львова, відступити в Карпати, а забезпечившись амуніцією, закупленою в Чехо-Словаччині, продовжувати бої з поляками. Тому, що ген. Греків надто розтягнув був бойову лінію від Дністра біля Свиржа до Бродів, українська армія, вичерпавши амуніцію здобуту під час відступу поляків, була змушена скорочувати фронтову лінію і відступати на невеликий простір галицького Поділля, розташований між ріками Дністер, Серет і Збруч.

У першій половині липня наступила зміна в Начальній Команді, на місце генерала Грекова призначено Генерала Мирона Тарнавського, а на місце шефа штабу полковника Штіншіц-Тернову призначено полковника Альфреда Шаманека. Ця нова Начальна Команда, 16-го липня 1919 року, видала приказ Українській Галицькій Армії перейти річку Збруч, який виконано в днях 16-18-го липня. Армія в тому часі нараховувала 85,000 вояків і старшин разом, втім коло 50,000 фронтовиків з 550 скорострілами, 160 гарматами і 20 літаками.

(Продовження буде)

Відділ УПТ відбув загальні збори

(Ю. Г.) — В неділю, 2-го грудня 1984 року, в залі УСО „Тризуб" відбулися о год. 2-ій по полудні загальні збори Українського патріярхального товариства.

Загальні збори почалися й закінчилися молитвою о. митрата Зенона Злочовського. Збори відкрив голова Відділу Ілярій Мазепа і приступив до першої точки вибору президії й верифікаційної та резолюційної комісій.

До президії збори вибрали інж. Івана Куземського на предсідника, Лева Іваша й мгра Івана Криха на секретарів. До верифікаційної комісії вибрали: д-ра Володимира Кліша, інж. Володимира Винницького і Василя Дорошенка, а до резолюційної комісії — д-ра Володимира Пушкара, д-р Стефанію Бережницьку і Любу Онуферко.

Потім збори вшанували хвилиною мовчанки шістьох членів Відділу, які в часі минулої каденції відійшли у вічність.

Після звіту комісії, що перевірила протокол з минулих загальних зборів, почалося звітування — голови Відділу Ілярія Мазепи, секретаря Івана Дзівака та скарбника Григорія Коцура. За радіогодину „Голос мирян" звітував Юліян Головчак, який, між іншим, повідомив присутніх, що недільна передача „Голосу мирян" була 700-ою з черги. За контрольну комісію звітував голова комісії Роман Ярош.

По звітах були питання і відповіді, абсолюторія, а потім вибір голови і членів управи на наступну каденцію. На пропозицію номінаційної комісії, загальні збори вибрали до управи Відділу Українського патріярхального т-ва таких осіб: д-р Володимир Процюк - голова; члени: Юліян Колтун, Володимир Медуха, Юліян Головчак, Роман Ярош, Юрій Гораєцький, Осип Петрович, Ярослав Ратич, Іван Дзівак, Григорій Коцур, Ярослав Волощук, Яким Козел; контрольна комісія: Ілярій Мазепа, Іван Куземський, Іван Крих; товариський суд: Мирослав Субтельний, Лев Іваш, Нестор Сум.

На внесок із залі, щоб загальні збори скоротити з уваги на інші імпрези в УОКЦ, бо деякі члени хотіли б взяти участь, точку внесків і пропозицій рішено перенести на найближчі ширші сходини Відділу. Внесок був прийнятий. Варто згадати, що управа УПТ пересунула збори на одну годину раніше, щоб члени могли взяти участь у відзначенні 20-х роковин смерти полк. Андрія Мельника, що відбувалися о год. 4-ій по полудні у центрі УОК. Це згадуємо тому, щоб показати, що при доброї волі завжди можна дійти до порозуміння у громадських справах.

Після вибору мав слово новообраний голова Відділу УПТ д-р Володимир Процюк, котрий підкреслив завдання українського зорганізованого мирянства, цитуючи при тому св.п. Блаженнішого Патріярха Йосифа з його Завіщання.

Перед закінченням загальних зборів д-р Стефанія Бережницька відчитала проєкт резолюцій, який доповнено й схвалено.

З українського життя в Бразилії

Український Хліборобсько-Освітній Союз існує вже понад 50 років. Його завданням було організувати та утримати зв'язки із українськими родинами, що розкинуті по цілому штаті Парани. Довголітнім головою товариства є Ілярій Безручка. У Курітібі живуть старші і молодші іміґранти, які знайшли тут працю та поселилися настало. Більшість людей, а зокрема молоді, переважно не знають української мови, але цікавляться українським життям. Мішані подружжя активно включилися до праці в громаді. В останніх роках українське товариство в Курітібі віджило, діставши нове поповнення активних людей. Зорганізовано Асоціяцію Мистців Української Писанки, яку успішно веде Марія Волошин. Українські писанки дуже спопуляризували українське життя в Курітібі. Також побудовано першу школу українознавства у Курітібі, яка є під опікою Української Жіночої Організації при ХОС й УБК. У різдвяному часі, в січні 1984 року спільно відзначили традиційний Свят-Вечір зі співанням українських колядок. У березні відсвяткували роковини Тараса Шевченка. Під час Великодніх свят Татіяна Бащин й Анна Хома-Худзій давали покази писання українських писанок у телевізіях, газетах в журналах тощо. Також було влаштовано виставки українського національного мистецтва в склепах та публічній Бібліотеці. Ці виставки пройшла з великим успіхом. 22-го серпня 1984 року відбувся міжнародний фолкльорний фестиваль, у якому брали участь кільканадцять мистецьких груп, а українська, як і кожного року, найгарніше репрезентувалась. В грудні загостив святий Миколай. Крім релігійної програми, виступали малі танцюристи Суботної школи.

В травні 1984 року відбулися загальні збори з участю великої кількости осіб. Нову управу вибрано у такому складі: почесний голова — Іван Пеш; голова — Ілярій Безручка; перший заступник — Богдан Савицький; другий заступник — Роман Орищин; перша секретарка — Антонія Сисак; другий секретар Зенон Сисак, третій секретар — Олександер Чечко.

Вже довгий час як передається щонеділі для української громади з Курітібі українську радіогодину. На цій програмі є короткі відомості з українського життя на поселеннях, як також і освітлюються події з громадського життя в Курітібі, а крім того, українські пісні. Ця програма дає слухачам велику культурну розвагу. Особливо ролю у цьому відношенні грають щорічні відзначування Актів 22-го Січня, Листопадового Зриву, бої під Базаром, Крутами, боротьби за самостійність Карпатської України, Шевченківських роковин, роковин Петлюри, Коновальця та інших. Вже довгий час існує у Курітібі капеля бандуристів, що її заснував І. Бойко, який нею завзято керує. Ця капеля вже мала багато виступів на академіях, концертах тощо. Треба підкреслити, що ця капеля виступала цього року на Міжнародному фестивалі, що відбувся в театрі Ґваіра. Цей виступ відбувся з великим успіхом, а заля була вщерть виповнена серцем і душею її творців.

В серпні 1946 року при ХОС-і й УБК постав відділ Культурно-Освітнього та Спортового Центру (Осередок) Молоді (КЛЕМ). Завдання його є зберігати серед молоді гордість за її українське походження та землю своїх предків, Україну, сприяти творенню почуття єдности; зберігати та розвивати українські культурні цінності, традиції, звичаї, побутові вияви, а також знання української мови та українознавства взагалі. При ХОС-і й УБК існує також українська фолкльорна група, яка виступає постійно і не лише в щорічних офіційних фестивалях штата Парани, але також і під час різних бразилійський святкувань. Керівниками цього ансамблю є Роберт Орищин та Олесь Сисак. У 1967 році бразилійський уряд іменував одну площу — площею Україна (Преса да Украня). На цій площі споруджено пам'ятник Тараса Шевченка заходами української громади.

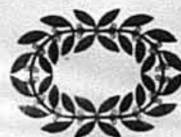
Вишивані Вечерниці

Щороку Українська Жіноча Організація при ХОС-у й УБК в Курітібі влаштовує свої традиційні Вишивані Вечерниці. Звичайно, ця забава відбувається у жовтні. Заля, де відбулась забава, була в 1984 року дуже гарно декорована білими і жовтими квітками, що пригадувало нам квітки з України, та вщерть заповнена гостями. Були такі, що приїхали з далеких міст, між іншими були зі Сан Павла, Уніон та Віторія та Іваіпоран.

Євгенія Б. Мазепа привітала присутніх та запросила до смачної вечері, яку приготовили членки УЖО. Першою точкою програми був виступ української Фолкьорної групи з Уніон да Віторія, що протанцювала два танці — „Сусілка" та „Джигуни". Українська Фолкльорна група з Курітібі виступила з танцями „Ой, у полі нивка", вітаючи присутніх хлібом-сіллю, та „Гопак". Кожен танець бурхливо оплескувала публіка.

У конкурсі української вишивки брала участь велика кількість людей, які прикрашували вечерю українськими вишивками. Першу нагороду призначено для Авдії Мацюри за її блюзку, вишиту буковинським взором. За народний стрій одержала нагороду Марія Синіцська. За полтавські строї одержали молоді дівчата - Лусінея Карвальо, Луїза Шеремета та Танія Кобрен. За сорочки Полтави — Августин Волошин, Йосиф Мацюра, Петро Білоніцський, мол. Спеціяльну нагороду одержав Антін Верць. За сорочку буковинську — Корнелій Шмулик, Жерсон Костин, Богдан Бундза, Андрій Коза та Ігор Баран. За сорочку з Волині — Кловіс Карвальо. Комісія-жюрі складалося з таких осіб: Марія Волощук, Марія Волошин, Татіяна Бащин, Емілія Квасниця і Марта Сисак. Після конкурсу почався баль, що тривав аж до ранку під звуки української оркестри зі Сан Павла „Українські козаки".

Корнелій Шмулик

В ПАМ'ЯТЬ МОГО БАТЬКА
бл. п. дир. МИХАЙЛА ЧАЙКІВСЬКО
складаю 100.00 дол. на НТШ
в другу річницю смерти
дочка — ЛІДІЯ ФІЦАЛОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою зі своїм Членством і Українським Громадянством, що в неділю, 13 січня 1985 р. по довгій тяжкійнедузі відійшла у Вічність

бл. п.
ІРЕНА ГОШОВСЬКА

довголітня членкиня і секретарка УЛМКлюбу

ПАНАХИДА у вівторок, 15-го січня ц. р. в похоронному заведенні П. Яреми, о год. 7:30 вечора.

ПОХОРОН в середу, 16 січня ц. р. з української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, 9:30 ранку на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечаленій Родині бл. п. Покійної, найщиріші вислови співчуття, складає

УПРАВА УЛМКлюбу

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Друзями та Знайомими, що в понеділок, 14 січня 1985 р., ненадійно відійшов у Вічність

бл. п. о. диякон
ЮРІЙ ВЕРЕМЧУК

уроджений 17-го листопада 1932 р. в м. Горохів на Волині.

В глибокому смутку:

мати — КАТЕРИНА
сестра — СОФІЯ КАЛИНОВСЬКА зі сином ОЛЕКСАНДРОМ
сестра — ВАЛЕНТИНА ЛИСНЯК з чоловіком РОМАНОМ і синами МАРКОМ І ЛЕВОМ
ближча і дальша родина в Америці й Україні.

ПАНАХИДА у вівторок, 15-го січня і у середу 16 січня 1985 р., о год. 8-ій веч.
ПОХОРОН у четвер, 17-го січня 1985 р., о год. 9:30 рано. Тлінні останки будуть поховані на українському православному цвинтарі св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться у похоронному заведенні Hempstead Funeral Home J. Senko, 89 Peninsula Blvd., Hempstead, N. Y.

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ

ЗА СПОКІЙ ДУШ СВ. П. СПОЧИЛИХ ТВОРЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ: МЕЦЕНАТІВ, ФУНДАТОРІВ, ДОБРОДІЇВ І ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ, І ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ФОНД УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ — ВІДБУДУТЬСЯ В БІЛЬШИХ МІСТАХ НАШОГО ПОСЕЛЕННЯ В ОСТАННЮ НЕДІЛЮ В СІЧНІ, 1985 РОКУ

ФУНДАТОРИ ПОСТІЙНИХ СТИПЕНДІЙНИХ ФОНДІВ ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ

(також особи в св. пам'ять яких родиною чи друзями створено Стипендійні Фонди, замість квітів на могилу)

У першому ряді: інж. Володимир Бакалець, ст. пл. Роман Бакалець, д-р Петро Богданський, д-р Василь Вергун. — *В другому ряді:* д-р Степан Гик, Марія з Левицьких Малащук, Евгенія і інж. Богдан Онуферки. — *В третьому ряді:* Анна Олійник, проф. д-р Константин Савчук, д-р Михайло Сосновський, Володимира Ценко

СВ. П. МЕЦЕНАТИ, ДОБРОДІЇ І ЧЛЕНИ ФУНДАЦІЇ УВУ

(Також особи в св. пам'ять яких зложено родиною чи друзями більші пожертви на Фундацію УВУ замість квітів на могилу.)

Стефанія Абрагамовська-Кібюк,
Василь Авраменко,
Григорій Андроняк,
Ярій Артимишин,
проф. Павло Баб'як,
Марія Балей,
д-р Константин Варварів,
о. д-р Атанасій Великий,
Іван і Марія Вертиполох,
Осип Возьний,
Дарія Галібей,
Кирило Годованець,
учит. Михайло Губіцький,
Анна і Василь Ґерич,
Константин Горбачевський,
Іван і Станислава Гребеняк,
Роман Гребеняк,
учит. Дмитро Дахнівський,
Іванна Дацків,
Архиєп. Михайло Дебрин,
д-р Степан і Теодора Дмоховські
д-р Михайло Дудра,
д-р Сергій Ермоленко,
д-р Володимир Івануса,
Петро Ікалович,
Анна Ілько,
проф. Андрій Кармазин,
Теодор Кірек,
Михайло Когут,
Іван Колодій,
Іван Комендант,
д-р Роман Кос,
Михайло Крижанівський,
д-р Сергій Кротюк,
мґр Галина Круль,
мґр Дмитро Кузик,
Мирослав Кучма,
Василь і Ірена Кульчицькі,
Теодора Левицька,
Роман Левицький,
інж. Теодор Левицький,
підполк. Юрій Лопатинський,
Омелян Макогін,
Вілліям Малоні,
мґр Богдан Михайлович,
д-р Маркіян Мігоцький,
Петро Онаї,
д-р Петро Оришкевич,
Іван Поритко,
мґр Олена Пашко,
проф. Роман Придаткевич,
Богдан Пришляк,
Арсеній Рибчук,
проф. Іван Рудакевич,
д-р Володимир Савчак,
д-р Богданна Салабан,
Анна Семчич,
о. Любомир Сивенький,
Стефанія Сікора,
дир. Богдан Стефанович,
Петро Турчин,
Стефан Фафендик,
Петро Федус,
д-р Рудольф Фішер,
ген. Павло і Ольга Шандрук,
д-р Степан Щах,
Іван і Марія Штайнер,
проф. Іван Юрченко.

ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ В 1984 р.

Ілля Андрусяк,
мґр Степан Бобиляк,
Іван Т. Витвицький,
д-р Лев Гопінатий,
д-р Петро Конюх,
Теодор Лешко,
Анастазія Кисілевська,
сотник УГА Михайло Мельник,
Татіяна Стельмах,
Софія Сусла.

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ І ПАНАХИДИ БУДУТЬ ВІДПРАВЛЕНІ У СЛІДУЮЧИХ МІСТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

(остання неділя в січні, що цього року припадає на 27-го січня, 1985 р.)

СТЕМФОРД:
Катедра Св. Володимира Великого, Преосв. Владика Василь Лостен
ЕДМОНТОН:
Катедра Св. Йосафата, Преосв. Владика Дмитро Грещук
Церква Св. Архистратига Михаїла, о. прот. д-р Іван Стус
НЮ ЙОРК:
Церква Св. Юра в Ню Йорку; о. Патрикій Пащак,
Церква Всіх Святих в Ню Йорку: о прот. Іван Ткачук
БАВНД БРУК:
Церква-Пам'ятник Св. Апостола Андрія Первозванного о. Архимандрит Андрій Партикевич
ВІННІПЕҐ:
Катедра Пресвятої Тройці; о. митр. прот. д-р Григорій Удод і о. Микола Равлюк.
Катедра Св. Володимира і Ольги; о. Роман Кисілевський
Каплиця Колегії Св. Андрія; Унів Манітоби, о. прот. Олег Кравченко, Ректор
Церква Св. Йосафата у Вінніпезі; о. д-р Петро Романишин
ТОРОНТО:
Церква Св. Миколая; о. д-р Петро Біланюк.
Церква Св. Володимира; о. митр. прот. Ю. Ференців
ВАШІНҐТОН:
Український Католицький Крайовий Собор Пресв. Родини, о. Степан Шавель, Ч.Н. Ізб.
Церква Св. Андрія; о. прот. Микола Чурак
ОТТАВА:
Церква Укр. Католицької Семінарії; о. Ректор Йосиф Андріішин
Церква Успення Пречистої Богородиці; о. Роман Божик
Церква Св. Івана Хрестителя; о. Володимир Шевчук
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ:
Церква Св. Архистратига Михаїла; о. Митрат Зенон Злочовський
Церква Св. Покрови; о. Михайло Борисенко
ЧИКАҐО:
Катедральна Церква Св. Князя Володимира; о. митр. прот. Федір Білецький
Собор Свв. Володимира й Ольги; о. митрат Маріян Бутринський
КЛІВЛЕНД-ПАРМА:
Церква Св. Володимира; о. Степан Ганкевич
Церква Св. Покрови; о. д-р Іван Тилявський
ЛОС АНДЖЕЛЕС:
Церква Рождества Пречистої Діви Марії; о. прелат Петро Леськів
Церква Св. Володимира; о. прот. Григорій Подгурець
РИМ:
Манастирська Церква ОО. Василіян у Римі; о. д-р Протоархимандрит Ізидор Патрило, ЧСВВ
Манастирська Церква ОО. Студитів; о. Архимандрит д-р Любомир Гузар
МЮНХЕН:
Церква Св. Андрія і Покрови; о. митрат д-р Іван Гриньох і о. Мирон Молчко.
Церква Св. Миколая Мюнхен; о. Архипресвітер Паладій Дубицький.

ВСІХ ВП. ЧЛЕНІВ ПРОФЕСОРСЬКОГО СКЛАДУ, СТУДЕНТІВ І АЛЮМНІВ УВУ, МЕЦЕНАТІВ І ЧЛЕНІВ ФУНДАЦІЇ УВУ І УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО — ПРОСИМО В ЧАСІ ВІДПРАВ (в неділю, 27-го січня) ДЕ Б ВИ НЕ БУЛИ ПОЄДНАТИСЯ З НАМИ В ПОХОДІ МОЛИТОВ ДО ВСЕВИШНЬОГО ЗА ТИХ, ЩО ЗНАННЯ СВОЄ І ПРАЦЮ СВОЮ ВІДДАЛИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ, ВДЯЧНІСТЬ І ПОШАНА СПОЧИЛИМ ЧЛЕНАМ ВЕЛИКОЇ РОДИНИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, Inc.
203 Second Avenue, New York, N. Y. 10003

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В РОЧЕСТЕРІ, Н. Й. — ВІДДІЛ УККА

Запрошує українську громаду врочисто відзначити історичні дати проголошення

САМОСТІЙНОСТИ Й СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ

Академія відбудеться в СУБОТУ, 26-го СІЧНЯ 1985 р. о год. 7:00 вечора в залі
EASTRIDGE HIGH SCHOOL

В МИСТЕЦЬКІЙ ПРОГРАМІ:
НАРОДНА ОПЕРЕТА
ЗАПОРІЗЬКІ ГЕРЦІ
у виконанні хору „ДНІПРО" й танцювального ансамблю „ВЕСЕЛКА" з СУДБУРІ, КАНАДА

Проклямація Українського Дня в Рочестері відбудеться в СИТІ ГОЛЛ в п'ятницю, 25-го січня 1985 р., о год. 10:30 ранку.

В неділю, 27-го січня 1985 р. — Богослуження в українських церквах в наміренні українського народу.

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Дорогої Мами, Бабці та Тети

сл. п. проф ІВАННИ зі ШМЕРИКОВСЬКИХ ПРИЙМОВОЇ

буде відслужена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в СУБОТУ, 19-го СІЧНЯ 1985 р., о год. 7-ій веч. в церкві св. Юра в Ню Йорку

доњка — РОМА БОҐАЧЕВСЬКА з мужем ЮРІЄМ та дітьми

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ НЮ ЙОРКУ

в глибокому смутку повідомляє, що довголітній член Т-ва та член Контрольної Комісії Управи Відділу Ню Йорк

бл. п.
інж. ЛЕВ МАЩАК

ненадійно відійшов у Вічність 6-го січня 1985 року.

Родині Покійного якнайщиріші вислови співчуття складає

УПРАВА ВІДДІЛУ
ТУІА, Н. Й.

Союзянки влаштували веселий вечір

Вотервліт, Н. Й. (І. Д.)— Заходом 99-го Відділу СУА у Вотервліті відбувся тут в неділю, 18-го листопада ц. р., в залі Українського Клюбу черговий веселий вечір з цікавою програмою.

Союзянка Марія Філь відкрила його дотепним вступним словом, відтак разом з Танею Дурбак виконала сценку В. С. Левицького „Під веселим оборогом", що розвеселила численну публіку. Програму заповідав дотепно Я. Кушнір, режисер веселого вечора. Жіночий хор СУА під проводом Я. Кушніра у фортепіяновому супроводі Марійки Латинської проспівав низку Растроєвих пісень: „Ой, на горі дощ де", „Де тихі верби"; пізніше лемківські пісні „Ой, заграли музиченьки" і „Не лай мене, мати" та пісні „Гуси летіли" і „Над прозорою криницею". Хор добре зіспіваний, кожну пісню вивів по-мистецьки, віддаючи її настрій. Деякі пісні були виконані вперше в нашій місцевості.

Діялог Селепка Лавочка (Я. Кушніра) та Саливона Глека (Ст. Мочульського), пера С. Левицького викликав сальви сміху. Потім Я. Кушнір прочитав монолог Івана і Язичинської-Климовської „Голос має пані Язичинська", що залишив тривалі враження. Своєрідний гумор Язичинської заблистів на наших сценах, але, на жаль, передчасно погас. Люба Кушнір відбула дотепне інтерв'ю з дивізійником Харлампієм Дурачком (Наталкою Кушнір), повне дивізійних дотепів, що пригадало нам часи з-перед 40 років. Вкінці голова 99-го Відділу СУА Наталка Кушнір подякувала всім виконавцям програми й численним гостям.

Після того союзянки приймали гостей кавою й солодким.

Вотервлітські союзянки завели добрий звичай влаштовувати восени „веселий вечір", а перед великим постом „оселедець" і потім Великодній базар. Все це причиняється, як і свячене та просфора (ялинка) до пожавлення нашого громадського життя, до зустрічів наших людей з цілої околиці, дає добру нагоду обговорити актуальні справи, а є їх багато. Крім поважних імпрез і роковин, треба влаштовувати імпрези з легкою веселою програмою, а тоді зможемо скоріше притягнути нашу молодь до наших домівок.

Панель 86-го Відділу СУА

У неділю, 25-го листопада 1984 року, в залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні відбувся успішний панель на тему „Засоби української культури поза межами України".

У 1984 році 86-ий Відділ СУА відзначив своє 20-річчя. Цей панель був першим із циклу запланованих імпрез з нагоди цього ювілею. На протязі минулих двох десяток років 86-ий Відділ СУА в Нюарку вславився своєю діяльністю в основному на полі плекання й ширення української культури в терені їхньої діяльности.

Театральні виступи професійних українських ансамблів, наукові реферати з різних ділянок рідної культури, різнорідні дитячі імпрези, доповіді туристів, що відвідали Україну, мистецькі виставки картин найвидатніших українських мистців ЗСА, мистецькі виставки на українських форумах, перевидання твору-повісти письменника Василя Барки „Жовтий Князь", фінансова підтримка нашого музею та українських студентів в Бразилії і Польщі—це діяльність, що говорить сама за себе.

На протязі років членкині 86-го Відділу завжди виявляли не абияку винахідливість і по своїх скромних можливостях творили хоч і малі зразки нашої рідної традиції й культури.

Панель „Засоби української культури поза межами України" був ще одним кільцем в згаданому довгому ланцюгу культурно-мистецьких імпрез, в якому взяла участь понад сотня добірної публіки. Згідно з програмою, панель відкрила голова Відділу Наталка Клапіщак, яка привітала учасників, представила панелістів й передала дальше ведення програмою Оксані Ленець.

Коротко про свої ділянки творчости говорили такі видатні наші мистці: Радослав Жук, інженер-архітект, Любослав Гуцалюк, відомий маляр-пейзажист, творець соняшних пастелів, Андрій Добрянський, бас-баритон Митропольної опери, Оксана Ленець, відома музика-скрипаль, членка Веллі Філармонії у Покіпсі, і журналіст Гелен Перожак-Сминдак. О. Ленець, яка вела панелем, надпрограмово прочитала слова маестра Якова Гніздовського.

Із змісту цього дуже цікавого панелю і пізніше короткої дискусії в основному пробивалися думки, що завданням кожного покоління є стреміти до ще вищого рівня нашої культури, ніж той, що ми його перейняли від наших попередників. У кожній ділянці творчости, нашим завданням є заохочувати, підшукувати талановиті одиниці, творити сприятливі умовини нашим майбутнім мистцям і тим дати їм змогу добитися до профійного рівня і навіть світової слави, тоді вони ще більш успішно зможуть популяризувати окремі ділянки нашої культури теж і в чужому середовищі.

Теми панелістів були настільки важливі і обширні, що для вичерного обговорення їх потрібно було б багато більше часу. Все таки учасники панелю, хоч коротенько, провели приємно час, почули цінні думки, завваги і поради наших мистців щодо дальшого росту й поширення української культури поза межами України.

А. Т.

Виставка, присвячена українцям, жертвам „Кіровських розстрілів"

У залі будинку УВАН у Ню Йорку 16-го грудня 1984 року, в день конференції, що відзначила 50-ту річницю „Кіровських розстрілів" 1934 року, відкрилась виставка, що триватиме до 3-го лютого 1985 року.

Втілюючи історичну пам'ять, ця виставка, можливо, особливо зворушує тих, що пережили хвилю терору в грудні 1934 року та пам'ятають, як з жахом чекали появи газет із списками „терористів", серед яких могли бути їх рідні, приятелі, знайомі. Виставка також зворушує і освічує молодих. Я бачила, як був вражений народжений в Америці юнак, прочитавши у виставленій фотокопії газети присуд „терористам", а тоді побачивши портрети розстріляних письменників і матеріяли про їх творчість.

Виставка починається з щитів, на яких показані фотокопії кількох совєтських газет від грудня 1934 року. Починається з газет із повідомленням про те, що 1-го грудня (в день убивства в Ленінграді Сергія Кірова, члена Політбюра, секретаря Ленінградського обласного комітету компартії), зібралася Президія Центрального Виконавчого Комітету СССР і ухвалила лиховісний закон, який вимагав негайного слідства в справах тероризму, негайні присуди (ніяких апеляцій!) і негайне виконання вироків. У газетах з датою 4-го грудня оголошено арешт у Ленінграді 39 осіб, обвинувачуваних у терорі. 11-го грудня в газетах опубліковано список заарештованих „37 осіб по Українській РСР".

Далі страшні газети із заголовками „Вирок суду—розстріл виконано". На Україні розстріляно 28 осіб, їх імена є в газетах. Дев'ять чоловіків суд виділив для дальшого слідства. У вироку Військової Колегії Верховного Суду СССР написано, що буцім то „більшість обвинувачуваних українців прибула до СССР через Польщу або Румунію, маючи завдання здійснити на території УССР ряд терористичних актів".

Щити з фотокопіями газет майстерно оформлені. Шпальти, що увічнюють для історії терор, відзначені рамками або збільшені.

Більша частина виставки присвячена письменникам, які були серед 28 розстріляних українців і дев'яти засуджених на ув'язнення в далеких концтаборах, де померли всі, крім поета Василя Мисика.

На виставці—обкладинки п'яти збірок поезій Олекси Влизька, розстріляного в 26 років, є три його портрети. Перша збірка поезій Влизька вийшла, коли поетові було 19 років. Був він глухонімий, але це не перешкоджало його світосприйманню, широті тематики і мислення.

Розстріляний письменник Григорій Косинка був реґабілітований у 1950-их роках. На виставці—фотостат передмови до книжки його творів, виданої після реґабілітації „терориста". Написано, що Косинка був серед талановитих письменників 1920-их років.

Приголомшують матеріяли про батька і сина Крушельницьких. На виставці портрет Антона Крушельницького, відомого галицького письменника, педагога і політично-громадського діяча. У 1920-их роках він став на совєтофільські позиції. У Львові редаґував просовєтські журнали. На початку 1934 року, на запрошення совєтського уряду, він з усією родиною приїхав до Української ССР. Його син, поет, графік і мистецтвознавець, Іван Крушельницький був розстріляний у грудні 1934 року, також і син Тарас, початкуючий письменник. Антона Крушельницького заслали на Соловки, де він 1935 року помер. На виставці—фотостати обкладинок деяких з його книжок: читанок, що він складав, і художніх творів. Також є обкладинки кількох книжок Івана Крушельницького роботи Святослава Гординського та виконаний ним екслібрис з портретом Крушельницького.

Численні експонати висвітлюють життя і творчість розстріляного Костя Буревія. За царських часів він був революціонером-підпільником членом ЦК партії соціялістів-революціонерів. На фотографії 1917 року—худорлявий Кость Буревій щойно повернувся з сибірського заслання. В роки революції він був членом Всеросійських Установчих Зборів. Від 1923 року Буревій включився в українське літературне і театральне життя. 1929 року переїхав до Харкова.

На виставці обгортки книжок, що їх написав і зредаґував Кость Буревій. Виставлена книжка „Гетьман Полуботок"—драма, вперше видана після війни у Західній Німеччині, і книжка „Едвард Стріха", видана в Ню Йорку 1955 року, в якій Буревій увічнений як перший в історії української літератури пародист-містифікатор. Під псевдонімом „Едвард Стріха" він маскувався під футуриста і висміював „пролетарську літературу". Душею влаштування виставки в Академії, а особливо відділу про Буревія, була його дочка Оксана. Півсторіччя тому я була свідком страшного горя дружини Буревія, Клавдії Іванівни, і їх тринадцятилітньої дочки Оксани. Пізніше з бачила, з яким пієтетом вони зберігали архів Буревія, як в роки евакуації тягали валізки з уцілілими від конфіскації рукописами, фотографіями, друками. Після війни Оксана подбала про видання двох книжок батька.

На виставку в Академії Оксана дала мареріяли з архіва Буревія, де також були фотографії інших українських письменників. У нюйоркській публічній бібліотеці вона порозшукувала совєтські ґазети за грудень 1934 року з матеріялами про розстріли.

Велику роботу в організацію та оформлення виставки вклав Вадим Павловський. Зокрема в бібліотеці Академії він порозшукував книжки кількох розстріляних та засуджених на ув'язнення письменників і зробив фотокопії з обкладинок їхніх книжок.

Святослав Гординський передав для виставки матеріяли Івана Крушельницького. В оформленні виставки багато допомогла Олена Яценко, онука Костя Буревія. В останній стадії роботи над виставкою також працювали Оксана та Ігор Радиші.

Виставка відкрита для відвідувачів від 17-го січня до 3-го лютого 1985 року, від четверга до неділі включно, від 12-ої до 4-ої години дня. Вхід вільний. Адреса Академії: 206 Захід 100 вул., Ню Йорк.

Любов Дражевська

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЬГА АНДРЕЙКО, член УНС, Відд. 361-го Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, Н.Й., померла 19-го вересня 1984 року на 79-му році життя. Нар. 1905 року в Судовій Вишні, Україна. Членом УНС стала 1962 року. Залишила в смутку мужа Миколу, дочку Орисю з чоловіком Богданом та синами Андрієм і Данилом, сина Володимира з жінкою Надією і сином Марком, брата Ореста з дружиною Марією та родину в Україні, Америці і Канаді. Похорон відбувся 22-го вересня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
С. Чума, секретар.

НИКОЛАЙ РІМАР, член УНС Відд. 336-го Т-ва „Сокіл" в Клівленді, Огайо, помер 2-го вересня 1984 року на 65-му році життя. Нар. 1918 року в Клівленді. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 4-го вересня 1984 року на цвинтарі Кальварія в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Володимир Стригун, секр.

о. МИХАЙЛО ЯРОШ, член УНС Відд. 248-го ім. Богдана Хмельницького в Котесвіллі, Па., помер 2-го вересня 1984 року на 75-му році життя. Нар. 14-го листопада 1908 року в Міфлен, Па. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 6-го вересня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Ірена Пашеснік, секр.

ГАВРИЛО КЛАПЦУНЯК, член УНС Відд. 173-го ім. св. Володимира в Вілмінгтоні, Дел., помер 3-го вересня 1984 року на 85-му році життя. Нар. 5-го квітня 1900 року в Космачі, Коломия, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку сина Василя з невісткою і трьох внуків. Похорон відбувся 6-го вересня 1984 року на католицькому цвинтарі у Вілмінгтоні, Дел.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Щерба, секр.

ЕВА ПОЧЕКАЙЛО, член УНС Відд. 9-го св. Марії в Ст. Клер, Па., померла 5-го вересня 1984 року на 89-му році життя. Залишила в смутку дочок Анну, Мері, Мілдред Неллі. Похорон відбувся на українськім цвинтарі св. Миколая в Сейнт Клер, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
В. Саляк, секр.

АННА ГАЙКОВ, член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" у Вунсокеті, Р. Ай., померла 6-го вересня 1984 року на 76-му році життя. Нар. 1907 року в Камберленді, Р. Ай. Членом УНС стала 1960 року. Залишила у смутку доньку Фейт Венс, сестер Ольгу Вайлі і Дженні Теджа, брата Володимира Любенського, четверо внуків і одного правнука. Похорон відбувся на цвинатарі св. Стефана в Менвіллі, Р. Ай.

Вічна Йому Пам'ять!
Л. Гардінг, секр.

ТАРАС КУЗЬМИН, член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн., помер 7-го вересня 1984 року на 69-му році життя. Нар. 1915 року в Пенсильванії. Членом УНС став 1931 року. Залишив у смутку дружину Ґелен, сина Теренса, дочок Черен і Дасн Менько, сестру Джулію Ґажер, ближчу ідальшу родину. Похорон відбувся 10-го вересня 1984 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорді, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!
Тарас Сливінський, секр.

МАРІЯ ПІТС, член УНС Відд. 352-го ім. св. Арх. Михаїла в Честері, Па., померла 8-го вересня 1984 р. на 65-му році життя. Нар. 1919 року в Честері, Па. Членом УНС стала 1937 року. Залишила у смутку мужа Івана, дочок Марію і Джовен, синів Івана мол., Джеймса і Йосипа; сестер Анну і Стефанію, братів Йосифа, Стефана і Михайла. Похорон відбувся 12-го вересня 1984 року на цвинтарі Св. Хреста в Їдоні, Па.

Вічна Її Пам'ять!
Ярослав Щербак, секр.

НЕ ТОЙ ВИКОНАВЕЦЬ

У дописі С. Марченко п.з. „Прощальний бенкет" („Свобода", ч. 1, з середи, 2-го січня ц.р., автор помилково подала, що на бенкеті виступав бандурист Володимир Юркевич. Виступав там Володимир Васьків. — Ред.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

привезли зі собою правдиві таланти й традиції своїх національних культур.

У своєму привіті мейор міста Арт Еґгелтон погратулював КУМФундації за зорганізування цієї ювілейної виставки, що об'єднала 29 національних груп для показу мистецьких творів численних мистців Торонто, що додало блеску нашої культурної спадщини до святкування 150-річчя міста. Сузан Фиш, міністер Онтаріо для справ громадянства і культури, підкреслила ролю і вплив, які сповняє мистецтво в щоденному житті і, що тією виставкою „ми підкреслюємо той великий вклад, яким всі ці національні групи збагатили Канаду".

У каталозі виставки на понад 170 сторінках подано в англійській мові коротку історію кожного мистця-учасника і кольорову репродукцію одної з його двох праць, прийнятих на виставку. При такій участі виставка репрезентує мистецькі твори різних стилів, від безпредметного до суперреалізму, і різні технічні засоби мистецького виконання.

У вступі до цього каталогу, який видано при фінансовій допомозі міністерства громадянства і культури, д-р Богдан Стебельський підкреслив, що майбутнє Канади це поєднання багатства різних культур.

Ця величава виставка, перша того виміру і роду на континенті Північної Америки, започаткувала для українців не лише нагоду брати участь у міжнаціональних мистецьких виступах, але й стати їх успішними організаторами і господарями при знаменитій співпраці всіх національних груп без виїмку. Немає сумніву, що успіх цієї виставки, при такій широкій участі різно-національних мистців, КУМФундація використає в майбутньому для більше спеціялізованих менших групових мистецьких показів, де українські мистці з успіхом виставлятимуть свої твори побіч найкращих мистців інших національних походжень.

З українських мистців брали участь: А. Бабич, І. Бельський, Наталка Гусар, В. Кондратюк, В. Курилик, М. Левицький, К. Мамчур, Галина Новаківська і Віра Юрчук.

Передпоказ для запрошених гостей і мистців-учасників відкрив довшим словом проф. Р. Блюр з департаменту мистецтв університету Йорк в заступстві перешкодженого хворобою А. Кассона, великого мистця Канади, останнього з т. зв. „Групи сімох", а відкриття виставки наступного дня, 2-го грудня, в заступстві несподівано відсутнього мейора, перевів член Ради міста Василь Бойчук, а мистецтвознавець д-р Богомила Велш-Овчаров виголосила доповідь.

Успіх виставки завдячується в першій мірі Христині Бідяк, екзекутивному директорові КУМФундації, та відданій співпраці М. і Я. Шафранюків та членів дирекції: д-р С. Яр. Кальби, М. Левицького, Р. Мельника, Дарії Даревич, Христі Кудрик та інших, а з-поза дирекції Мирослави Небесьо і Романа Завадовича із Чикаго.

Гостина св. о. Миколая в Трентоні

Трентон, Н. Дж. (Ол. Татомир). Заходами Українознавчої Школи в неділю, 23-го грудня 1984 року св. о. Миколай загостив до дітей місцевої католицької парафії св. свщм. Йосафата.

Після Богослужби, яку відправив о. Митрат д-р Василь Макух, що в ній взяли участь вчителі та всі учні, які приступили теж до Св. Причастя, у розлогій залі релігійно-національного центру парафії чисельно зібралися батьки, діти й гості. На прибраній жирандолями з чатини і засніженою ялинкою сцені школярі вивели добре приготовану миколаївську картину: в турботі про маленьких пташенят і звіряток, що взимку голодують, вони покормили їх зерном й окрушинками хліба. Зворушений цим зайчик запитав, хто є ці добрі діти, а вони відповіли, що вчащають до української школи, яка навчає їх робити добрі діла та любити рідну книжку. Милозвучно проспівали вони дві пісні: „Сипле, сипле сніг" і „Ти, кохана книжко". Чортик намагався порізнити учнів: „Мушу чемних діточок поробити злими. Хай сваряться, б'ються всі, хай друг друга чубть.." Та раптом на залі появився в почоті ангеликів св. о. Миколай, який під мелодійний спів традиційної пісні „О, хто, хто Миколая любить" маєстатично пройшов поміж учасниками.

Після короткого привітного слова, цю його з великою увагою і дещо залякані вислухали діти, св. о. Миколай роздав їм багато гарних подарунків. Мабуть були винятково чемні. За пильну науку в школі кожний учень і учениця одержали картину з козаком, виконану дереворитом. На прощання Богоугодник побажав школярам доврих успіхів у науці та пообіцяв відвідати їх знову у наступному році. Колядкою „Небо і земля" діти й старші попрощали дорогого гостя.

Голова Батьківського комітету Орест Сеник, а згодом директорка школи мгр Дарія Самотулка сердечно подякували батькам за співпрацю, учням за пильність, а гостям за чисельну участь. Сценічну картину зразково приготовили учителі мгр Д. Самотулка, Леся Сеник і Леся Городиська. У виставці брали участь наступні школярі: Дана і Марко Боднар, Андрій Городиський, Степан Фурик, Ярко Леськів, Адріян і Юрчик Надрага, Ліда Литвин, Наталка і Роман Сеник. Андрійко Чечук не міг виступати на сцені, бо несподівано опинився у лічниці.

Особлива подяка належиться колишньому вчителеві школи Степанові Шилкевичеві, що як кожного року знаменито репрезентував св. о. Миколая в Трентоні, а теж Орестові Сенику й Богданові Боднару (подарував ялинку) за гарну декорацію сцени та Лесі Литвин за влаштування смачної перекуски з кавою і солодким.

Українознавча Школа вдалими виступами при різних нагодах, завдяки відданим і професійним учительським силам та співпраці батьків, виявляє високий виховно-навчальний рівень. Щоб під релігійно-національним оглядом зберегти нашу спільноту в Трентоні й околиці необхідно, щоб усі українські діти вчащали до своєї рідної школи.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го СІЧНЯ 1985 Р.

Пассейк, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відділу УНС відбудуться о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Є важливі справи, просимо взяти численну участь. Також просимо членів приєднувати нових членів до УНСоюзу.
Василь МАРУЩАК, рекр. секр.

НЕДІЛЯ, 27-го СІЧНЯ 1985 РОКУ

Чикаґо, Ілл. 220-ий Відділ УНСоюзу, Б-во свв. Петра і Павла, відбуде свої річні збори о год. 2-ій по полудні в долішній залі української католицької церкви Рождества Пресвятої Діви Марії при 4952 Савт Павліна Стріт, Чикаґо, Ілл. Просимо всіх Членів взяти участь у зборах.
Ґеновефа М. Блідий, секретар

НЕДІЛЯ, 27-го СІЧНЯ 1985 Р.

Людлов, Масс. — Загальні Річні збори Б-ва ім. Івана Франка 253 Відд. УНС, о год. 2-ій по полудні, в залі української католицької церкви свв. Петра і Павла, Нювбурґ вул.
С. Михайлишин

НЕДІЛЯ, 27-го СІЧНЯ 1985 РОКУ

Філядельфія, Па. Річні збори 375 Відд., УНС, о год. 2-ій по полудні в домі Округи при 5004 Old York. На порядку: відкриття, вибір предсідника і секретаря, відчитання протоколу з попередніх зборів, звіт уступаючої Управи, дискусія, звіт К. Комісії, і уділення абсолюторії, вибір Управи на 1985 рік, внески, запити та закриття.
М. Корженовський, голова
І. Данківський, касир
П. Тарнавський, секретар